

Maratha Vidya Prasarak Samaj's

A COURSE IN ENVIRONMENTAL AWARENESS

CERTIFICATE

This is to Certify that,

Shri./Smt./Kum. Boraste Komal Gotisar

of S.Y.B.A. / S.Y.B.Com./S.Y.B.Sc. Class has completed Field Work

Satisfactorily during the Academic Year 2010 - 2011

Project Incharge

Examiner

Principal

* पर्यावरण जाणीव जागृती माहिती *

लोकसहभागाने या समस्यावर तोडगा काढणे ही एक काळाची व धनकचरा व्यवस्थापन काळाची गरज आहे. वाढत्या शहरीकरणामुळे पर्यावरण प्रदूषणाच्या समस्या निर्माण झाल्या आहेत. त्यात धन कचऱ्याचे एकत्रीकरण व त्याची विल्हेवाट ही एक मोठी खचची तसेच पर्यावरणाच्या दृष्टीने फार महत्वाची समस्या बनली आहे.

लोकसहभागाने या समस्यावर तोडगा काढणे ही एक काळाची गरज आहे. या दृष्टीने संत गाडगे बाबा नागरी स्वच्छता अभियान ही अतिशय स्वागतार्ह योजना शासनाने सुरु केली आहे. त्यात सर्वांनी असहकाराने योजना शासनाने सुरु केली आहे. त्यात सर्वांनी असहकाराने सहभाग घेणे आवश्यक आहे. असे झाले तर ही समस्या, समस्या न राहता पर्यावरण रक्षणावरच ते एक उपन्नाचे साधन बनू शकेल.

* लोक सहभाग :-

- प्रदूषणकारक प्लास्टिकी कॅरी बॅग ऐवजी कापडी किंवा कागदी पिशव्यांचा वापर करणे.
- कचरा पेटीतच टाकणे व बाहेर सांठणार नाही याची काबू घेणे.
- कचरा निर्मिती कमी करण्यासाठी वस्तूंना पुनर्वापर करणे.
- कुजणारा, न कुजणारा, विषारी व धातूक कचरा एकत्र करता वेगवेगळ्या पिशव्यात वा उड्यात ठेवणे.
- व्यापारी पद्धतीच्या पुनर्निर्मिती प्रक्रियेसाठी कागद, प्लास्टिक पिशव्या, काच, धातू एकत्र करून विकणे.
- कुजणारा कचऱ्याचे घरातच जीवाणू संवर्धन वा वांछित खत पद्धतीचा वापर करून खत तयार करणे व घराच्या बागेसाठी वापरणे वा बंद पिशवीतून विकणे.
- आपल्या भोवतालच्या परिसर स्वच्छ ठेवणे.

घनकचरा व्यवस्थापनासाठी नवीन तंत्रज्ञान वापरणे ही आव्हानी गरज.....

शहरांमधील कचरा हा गुतागुतीचा व गंभीर प्रश्न बनत चालला आहे. आपल्या भोगवाढी समाजाकडून येणारे प्रचंड प्रमाणात घनकचरा टाकला जातो. संपूर्ण जगात प्रतिवर्षी सुमारे १०० कोटी टन कचरा निर्माण होत असावा असा अंदाज आहे. हा सगळा कचरा एके ठिकाणी रचला तर माऊंट एव्हरेस्ट इतक्या उंचीचा पर्वत उभा राहील. जगातील सर्वाधिक भोगवाढी देश म्हणजे अमेरिका. तिथे निर्माण झालेली घनकचऱ्याची समस्या सर्वात गंभीर आहे. अमेरिकेतला रोजचा घरगुती कचरा, व्यापारी कचरा औद्योगिक टाकाऊ पदार्थ यांचा एकत्रित विचार केला तर तो ७,००,००० मेट्रिक टनाहून अधिक भरिले.

घन कचरा ठिगाऱ्यात फेकण्यामुळे शहर आणि गावं यांचे सौंदर्य तर नष्ट होतेच पण त्यामुळे आरोग्य, विषयक प्रश्न निर्माण होतात. हे कचऱ्याचे डोंगर रोखलेले वाहतूक करणाऱ्या माशा, डास, उंदीर आणि सुस्त यांच्या पेंढाशीचे अड्डे बनतात. कचऱ्याची विव्हेवाट लावण्यासाठी उपाय सुचविले गेले आहेत. शहराच्या विविध भागातला कचरा गोळा करणे त्याची दुरुवरच्या एखाद्या ठिकाणी वाहतूक करणे, त्या ठिकाणी एक तर तो जाळून टाकून देणे या प्रकारे त्याची व्यवस्था केली जाते.

शहरात निर्माण होणाऱ्या कचऱ्याचा अभ्यास करणे व कचऱ्याचे व्यवस्थापन व विव्हेवाट कशाप्रकारे करता येईल, याचा अभ्यास करणे आवश्यक आहे. कचऱ्यामुळे आरोग्यविषयक प्रश्न निर्माण होतात. घनकचरा शाहत राहण्याने उद्भवणाऱ्या समस्याही वाढत आहेत आणि त्यावरचे सोपे उपाय काही नजरेसमोर येत नाहीत.